

תורת מנחם

נטפי חיזוק ופרקי הדרכה
מלוקטים מאוצר משנת דרכו
של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

יו"ל ע"י מערכת "משנת רבינו" | גליון לו | זמן מתן תורתנו תשפ"ה לפ"ק

דבר המערכת

המעביר שינה

שעות הבוקר בבית הכנסת 'זהרי חמה' הירושלמית תמיד מספקות מעט צבע לחיים. בית הכנסת, הממוקם מעל לשוק המיתולוגי ב'מחנה יודה', ובחזיתו מתנוסס שעון השמש הידוע לתפארת, מזמין לתוכו אנשים צבעוניים ודמויות סגוניות - ובעיקר, הרבה תמימות יהודית.

רבים התפללו כאן את תפילתם הראשונה מאז בר המצווה. סוחרים ולקוחות מזדמנים מהשוק הסמוך שהניצוץ האלוקי שלהם החל לבעור. תקופות של מתח בטחוני ברחבי הארץ - הן זמן של פריחה עצומה ב'זהרי חמה'.

לא בכדי אוהב ר' פנחס, יהודי ישיש הספוג בתורת הבעל שם טוב, לקבוע את עתיו לתורה דווקא ב'זהרי חמה'. האווירה הייחודית והאנשים המרתקים תמיד זימנו סיטואציות משעשעות שהיה בהן ללמד מסרי חיים ותובנות. התחושה לפעמים היתה כי 'זהרי חמה' מקבצת לתוכה את בני העיירות תמימי הדרך שהבעל שם טוב הקדוש הפליא במעלת תמימותם.

בוקר אחד, בעוד לשונו נכווית מהמשקה הרותח שבכוס הזכוכית, ובעודו רכון על 'ירושלמי' עב כרס, חש ר' פנחס חבטה עזה על גבו, וכמעט שהטיל קטן נצבעה בצבעי קפה.

"כבודו!" היה זה קול בס שר' פנחס דימה לזהותו כמוכר הפירות בקרן הרחוב המרכזי של השוק. "יענה לי ברכות השחר?"

הוא הסתובב לשמע הבקשה וראה אותו, יהודי תמים שעושה זה עתה את צעדיו הראשונים בעולם היהדות. כיפה לבנה גדולה הוצמדה לקרחתו באופן מסתורי. היהודי היה עטור בטליתו ומטוטף בתפיליו, סידור עדות המזרח שמנורה של 'למנצח' מעטרת את כריכתו, פתוחה בידיו.

"בכבוד!" ר' פנחס זיהה את ההזדמנות וקפץ עליה כמוצא שלל. יש כאן יהודי שאולי לראשונה בחייו עומד לקשור כתרים לבוראו בדמות ברכות השחר!

היהודי הניח את הסידור מעל ה'ירושלמי' לא לפני שנישקה בחום. הוא הרים עיניו לשמים, הידק את טליתו לראשו ואחר הכריז בתמימות שבקעה רקיעים, "ברוך! אתה! השם! אלוקינו! מלך! העולם! הנותן! לשכויו! בינה! להבחין! בין! יום! ובין! לילה!"

"אמן!" ר' פנחס התרגש מן המעמד, והיהודי המשיך לברך את אלוקיו, כשסדר הברכות שונה מעט מזה המוכר לו. נוסח עדות המזרח, ככל הנראה.

"פוקח עוורים!" היהודי נראה מתרגש מכל מילה. "אמן!"

"שעשה לי כל צרכי!" - "אמן!"

"שלא עשני גוי!" - "אמן!"

"שלא עשני אשה!" - "אמן!"

"המעביר חבלי שינה מעיניי ותנומה מעפעפי!" - דממה.

אבא
כסף!
בין משל לנמשל

ספר
אחד לתימן
מבשרי אחזה

א חיה
רעה
מעשהו באשנה

שני הכורא
שתגלה אלנו?
הכנות בדרך

התוספת
הפרקא
נר לרגלינו

אתה
היית שום!
אויפן ויעג

השם שנברא
באשנה
קרויין חיים

זאת
התורה!
בעצמך תנחני

להרוות את
צמאון האיילה
בעצמך תנחני

פי הבעיר
את הכרעל?
שיחת פרעם

בין משל לנמשל

לקחים בעבודת ה' דרך משל ונמשל שזכינו לשמוע
מפי כ"ק רבינו שליט"א.

"אבא, כסף!"

משל:

אהוב את בנו, הביא לו.
ולמחרת, שוב 'אבא, כסף.
כסף. כסף. וגם באותו יום
העניק לו אביו את מבוקשו
בחיבה יתרה. וכך חזר, שינה
ושילש.
עד שלאחר מספר ימים
אביו עצר אותו. הוא החליט
לברר אצלו על התופעה.
"ילדי היקר! פנה האב
בליטוף קל ואוהב לבנו הקטין,
'אני אתן לך כסף! אני אתן לך
כמה שרק תרצה, אני אומר
לך - אתה תקבל! באהבה
ובכף גדול. רק בקשה קטנה לי
אליך, הילד נדרך.
'תספר לי מה היום בחיידר.
עם מי רבת ועם מי דיברת, מה
למדת היום בשיעור ומה הרב'ה
סיפר. תשתף אותי בבקשה,
אני אתן לך כמה שתבקש, רק
בוא נשב ונדבר קודם, נשוחח
על חיינו היום יומיים. בוא ילדי,
ספר לי בבקשה...' - סיים האב
ושלף מכיסו שטר והעניקו
בחום ובאהבה לבנו.

הסיטואציה הבאה
מוכרת היטב.
שעות אחר הצהריים. דלת
הבית נפתחת לרווחה עד קצה
יכולתה.
'ש-ל-ו-ם!' מהדהדת
ההכרזה בין כותלי הבית.
הצדיק'ל הצעיר חוזר הביתה
לאחר יום לימודים מלא
בחויות וסיפורים.
עליו ושמו הוא הקטין,
חיכוך שנסך על פניו מעיד על
ראשו המחונן.
מספר דקות לאחר מכן -
איך לא - הוא ניגש הישר אל
תאוותו הנכספת, לתעלוליו
העתירים, אם זה למשחקים
בבית ואם זה למגלשות
שבגינה מתחת לבית.
כך הוא דרכו של ילד.
ביום מן הימים, כאשר חזר
מהחיידר, התנהגותו לא כל כך
היטיבה עם אביו. הוא לא הבין
מה קורה אתו.
הוא נכנס הביתה, מניח את
התיק על מקומו. 'אבא, אפשר
כסף? אני רוצה לקנות משחק
חדש ומשעשע' והאבא, שכה

משל:

חשבנו עליו ביום ומתי קצת
היה קשה.
ואל דאגה, הוא יתן. יתן
ויתן. הוא הרי כל יכול, הוא יכול
לתת לנו כל מה שנבקש. רק
דבר אחד והא מבקש מאתנו:
בוא נשב ונדבר!

לא אחת עולה
בליבנו השאלה: מה
עושים בפעלד?
אז זהו. רק לשבת ולדבר
איתו. נשוחח מעט עם האבא
שכה דואג לנו. נשתף אותו
בלבטים שצפים בקירבנו. נספר
לו איך עבר עלינו היום, מתי

היהודי מציץ לכיוונו של ר' פנחס בתמיהה.
מסמן לו ששייב 'אמן'. ר' פנחס מחווה בידי
שהוא אינו עונה כעת 'אמן'.
"כבודו?" האיש אינו יודע חוכמות, "אמן!!!"
הוא דורש, אך ר' פנחס מהנהן בראשו לאות
ל'או'.

המתפלל העווה את פניו בתימהון, אינו מבין
מה אירע ליהודי הישיש המוזר העומד מולו.
נו, שיהיה. הוא המשיך בתפילתו: "ויהי רצון,
שתרגילני בתורתך! ותדבקני במצוותיך! וכוף
את יצרי להשתעבד לך! ברוך אתה השם", סיים
בלחישתו, מוותר מראש על ה'אמן' של ר' פנחס,
"גומל חסדים טובים לעמו ישראל".

"אמן!"

"כבודו החליט לחזור בתשובה?" שאל
היהודי את ר' פנחס בכנות, "מה הסיפור?"
ר' פנחס נאנח, מה יסביר לו כעת? האם
יעמיק איתו, עם יהודי שזה עתה מתחיל את
דרכו, בנבכי ההלכה? האם יאמר לו כי לא עונים
'אמן' אחר ברכת 'המעביר שינה? ומה אם
היהודי יתבלבל וייהבה?
"הקשב נא, כבודו" הבריק מוחו לפתע הסבר
מניח את הדעת, "היודע אתה מה פירוש המילה
'אמן'?"

"ודאי", ניכר על פניו של המתפלל כי הוא
מרגוש, "הרב הסביר אתמול בשיעור ש'אמן'
זה 'אמת'!"
"זה, אפוא, ההסבר לך שבברכת 'המעביר
שינה' לא עניתי 'אמן'!"
"יסביר כבודו!" התעניין.

"כאשר הודית להשם על כך שהוא נתן
לשכוי בינה, הסכמתי. אכן, זהו פלא בריאה
עצום. גם כששיבחת אותו על שנתן לך צעדים
עיניים ובגדים - הסכמתי. ללא ספק אלה
חסדים עצומים וטובים לאדם. אפילו כשבירכת
'הנותן ליעף כוח' הסכמתי איתך.
"אבל אז ברכת את הבורא, שיבחת אותו
על שהעיר אותך משנתך. כאן - הסתפקתי..."
טליתו של האיש גלשה אל רצפת בית הכנסת
והוא רכן להרימה, מנשקה בחום.

"הסתפקתי" המשיך ר' פנחס, "האם אכן זוהי
ברכה, שהשינה עברה מעיניך? וכי מי יודע מהם
כוונותיך ותוכניותיך ליום זה. אולי עדיף היה
שתמשיך לישון? לא ידעתי האם לענות 'אמן'
על ברכה כזו, שאפשר שכלל אינה ברכה!"
היהודי התקומם לרגע, אך נרגע לשמע שטף
דבריו של ר' פנחס...

"אבל אז, כאשר שמעתי מה אתה מבקש
מהקדוש ברוך הוא, שירגיל אותך בתורתו,
וידביק את ליבך במצוותיו, ראיתי את כוונותיך
הטובות ורצונך להתקדם בעבודת השם - או אז,
כאשר סיימת לברך, השבתי בעוז ובתעצומות:
אמן!, אכן, זוהי ברכה שהתעוררת משנתך!"
שעון השמש זע לעבר השעה תשע, כשיהודי
יצא את שערי בית הכנסת, מוחו תפוס בתובנה
ששינתה את יומו.

לשלוח להם את 'אוצר החכמה'. אבל רגע אחר כך נזכר שמדובר בקבוצה שאפילו 'אימייל' לא יכולים לשלוח. עובדה שהשתמשו באמצעי הדואר הכי פרימיטיבי שקיים עלי אדמות.

אז מה שולחים?

ואתה, כמי שגדל והתחנך על ברכי עבודת השם הצרופה, דרך האמונה הפשוטה, מחליט בהחלטה נרגשת: אני שולח להם 'אמרי אשר'...

שיהיה להם מושג מהי אמונה!

שיידעו כיצד נכנעים לרצון השם!

בעצם, אולי עדיף 'פרי הארץ'? או אולי אפילו 'שפת אמת'? אם בכלל יש דבר כזה, שפת אמת בכרך בודד...

אבל לא אורכים כמה רגעים, ואתה מבין שזה פשוט לא אפשרי:

כי מה, נניח והיהודים שם בתימן יהגו יומם ולילה ב'שפת אמת', יעמיקו בנבכי נפשם עם 'אמרי אשר', או יתחברו לנועם מילותיו של ה'פרי הארץ'...

וכך גם יהיה עם צאצאיהם, וצאצאי צאצאיהם...

אבל בעצם, הדור השלישי שלהם – יעשו זאת פִּנְכָרִים!

כי אין להם שמץ של מושג שליהודי אסור להתערב ולהתבולל בין גויים!

הם לא למדו על זה ב'שפת אמת'!

ואז, בעודך עומד שם מהורה, אתה מבין משהו עמוק:

אכן, בלי ה'דרך' אין משמעות לחיים. אך בלי ה'שולחן ערוך' – אין משמעות למשמעות!

בלי התורה, החוקים, המסגרת הברורה שמצמידה אותנו לחוקי החיים – אין סיכוי להנחיל את ה'דרך' לדורות הבאים. כי חלילה לא יהיה למי להנחיל...

רק עמידה איתנה, בהכנעה אמינית לרצון השם, אותו גילה בתורתו הקדושה, ב'בטל רצונך מפני רצונו' – רק היא תאפשר לנו להמשיך ולזכות לטעום מנועם הנשמות, לדורי דורות בעזרת השם!

ספר אחד לתימן

ניסיתם פעם 'דמיון מודרך'?

גם אם לא, בואו ננסה את זה יחד...

לילה. הכול שקט, וחופץ מכמה פנסי רחוב שזורקים אלומות אור כתומות – הכול מסביב חשוך.

אתם צועדים ברחוב הרב שך בבני ברק, בואכה רחוב ז'בוטינסקי. המדרכה השבורה נרמסת תחת נעליכם. מידי פעם חולף רכב בנסיעה מהירה ושובר את השקט לרגעים ספורים.

רגע לפני שאתם נכנסים לרחוב הירדן, נוחתת לידיכם יונה.

היונה, לבנה ושקטה, נוחתת ממש ליד רגליכם. אתם מנתרים בבהלה קלה – רק כדי לגלות שאיגרת קלף קטנה קשורה לרגליה.

הופה. זה כבר הופך למסתורי! איגרת קלף קשורה ליונה? בראשך חולפים עשרות ספרי קומיקס שקראת בהיחבא, המתארים התרחשות מעין זו...

היונה, היא מביטה עליכם במבט שאתם מגדירים 'מתחנן'. כביכול מושיטה כנפיים בתחינה אילמת: אנא, פתח את האיגרת, קרא בה!

נו, אתם לא באמת מתכוונים לפספס את ההיסטוריה שקשורה לרגליה. אתם בודקים שאף אחד מסביב לא מסתכל עליכם במבט מוזר – והופ, האיגרת בידכם.

היא מגולגלת היטב, ואתם פותחים אותה בזהירות.

זה מה שכתוב בתוכה:

"אל היהודי היקר, קורא המכתב הזה. אנו, קבוצה נסתרת של יהודים יושבי מחוז דרדעא בתימן, המקפידים לשמור את כל מצוות התורה קלה כחמורה – מתחננים אליכם:

אנא, חוסו על הדורות הבאים אחרינו!

וגם הקלף הזה – הוא האחרון שהיה לנו. פיסת תקווה אחרונה. ליבנו מלא דאגה על הדור הבא, האם יישאר יהודי?

'בחדר הבא תמצאו את החיה המסוכנת ביותר שנמצאה אי פעם ברחבי תבל' הסבירו האותיות את עצמן, 'החיה עצמה נמצאת בתוך זוגית אטומה ושקופה בעובי 17.5 ס"מ.

שמה, מעולם לא ניתן לה משום שאין ביכולת האנושית לאמוד את מהותה המסוכנת. אך על פי כל המחקרים העולמיים נקבע פה אחד כי – כאן נמצאת החיה המסוכנת ביותר שנמצאה בהיסטוריה! המשך הלוח פירט את אופן האכלתה וכן עוד מספר פרטים על החיה המסוכנת. וכך מוצא את עצמו ר' אליקים עם עיניים בודדות בהתפעלות בלוח העץ, עם ידיים שרעדו קלות לפני הכניסה ושיניים שדאגו להשמיע את נקישותיהם בחלל הגן.

*

| פרק י"א |

בגוב האריות...

לאחר מספר דקות ציפיה שנדמו בעיניו כנצח, התייצבו מולו המנהל ועוזריו לגן. כלי אבטחה ותחמושת בצבצו ממדיהם, ולאחר סריקה קלה שביצעו על גופו של ר' אליקים – בנוסף לתשאול הפרטני שהיה עליו לעבור קודם לכן, החל המנהל לגולל את מפתח הברזל בתוך מנעול הפלדה האימתני.

ר' אליקים כמעט ולא יכל לעמוד בזה. הפחד והאימה תקפו אותו. המנהל פותח בשני ידי את דלת הבטון הכבדה ע"י גלגל שיניים שעמד לצד הדלת, ולנגד עיניו של ר' אליקים התגלתה, לא פחות ולא יותר – החיה הכי מסוכנת בעולם!!! מראה בזהקת.

לא חיה, לא טורפת. רק מראה. אבל היא השיבה אליו – אליו בלבד – את דמותו.

לא כפי שראה אותה במודעות שעל הביקורות, לא כפי ששמע את שמו מתנגן מפי הגבאים, אלא כפי שהיא באמת: גאוותו, תאוות הכבוד שלו, הצורך הנואש בהכרה. הכול ניבט אליו מן הזכוכית הצלולה, חודר דרך 17.5 הס"מ של האמת.

הוא נרתע לאחור, כמו ננשך. עיניו נעו ימינה ושמאלה, כאילו ביקשו לברוח מהמראה, אך לא היה לאן. כל תזוזה רק החזירה אותו אליו. אל עצמו.

החיה המסוכנת ביותר?

הוא הבין עכשיו – היא זו שגרה בו.

א חיה רעה...

| פרק י"א |

תושב חדש בשטעט'ל

מאז שהעתיק את מקום מושבו לעיר, ידעו כל תושבי מונסטרו שבמחוז קסטלו ברנקו כי אור חדש הולך להפציע על עיירתם. ידוע היה ר' אליקים בכל קצווי חבל הארץ הפורטוגלית כמפוזר צדקות ומסייע לאביוני 'עמך'.

'אין לי שום בעיה לתת' היה רגיל לשזור על לשונו, 'אך תחזירו לי מעט, מעט תודה, מעט יישר כח, מעט הכרת הטוב, אלו הם תנאי הבסיסיים על מנת שאוכל להעניק לכם צדקה' – משפט שנון זה היו גבאי הצדקה רגילים לשמוע ממנו בכל עת שהתדפקו על דלתו.

והוא אכן קיבל את מבוקשו. קרנות צדקה רבים היו קמים להן בזו אחר זו על שמו ולזכותו. אך, אט אט החלה התמונה המלאה להתבהר בעיניהם המטושטשות של הגבאים. הכבוד מסנוור את עיניו של ר' אליקים. התהילה נוגסת בליבו היטב.

מרחב הילולים וגיטוני כבוד שעטירו אותו, נדמה היה כי לרגע שכח מתפקידו שהביא אותו לתארים אלו. לרגע שכח מכל הנקישות שהיו נשמעים על דלתו השכם והעבר.

הוא היה איתן במעמדו היציב, מוחו נתפס בהרהורים על עצמו, על המעצמה שהקים בעשרת אצבעותיו, על אישיותו המתאפיינת בחסד לרוב, על שמו המתנוסס באותיות מוזהבות ומבהיקות מעל כל בנייני החינוך בעיירה, וכמובן, עולה על כולנה – על מעמדו הרם בין חברי וועד העיירה, ה'חלונות הגבוהים' כפי שכונו בין התושבים.

*

| פרק י"ב |

הפתעת הערב

עד שביום מן הימים, הציב ר' אליקים שומרי סף על דלתו, להפתעתם הלא רבה של הגבאים.

והם, שלא ידעו את נפשם מדאגה, פנו בצערם הרב לועד רבני העיר כדי לטכס עצה

הערוכים כיד המלך הדשנה.

אך כל אלו לא היו יותר מספֶּתֶח להפתעה הגדולה שעוד תהדהד היטב בליבו של ר' אליקים.

היה זה בסוף האירוע. כאשר הרבנים קראו את ר' אליקים לסיום מיוחד במינו שהזמינו עבורו בגן החיות! לא, לא היה מדובר בעוד סיור שגרתי.

בהזדמנות חד-פעמית ונדירה ביותר נתנו מנהלי הגן את רשותם לפתוח את מנעול הכלוב האגדי, זה שעידן ועידנים לא שמע את קול טרטור המפתחות.

'החיה המסוכנת ביותר בעולם' הדהדו האותיות על לוח עץ עתיק ושחום שקיבל את פניהם המודחמות.

מתי הבורא מתגלה אלינו?

רואה, חוץ מנגעי עצמו,
בשינוי קל, הוא הזיז את הפסיק מילה
אחת קדימה: 'כל הנגעים אדם רואה חוץ,
מנגעי עצמו'.

היינו, כל נגעים שאדם רואה בזולת,
באים מנגעי עצמו...

אם לא היה בו אותו נגע, לא היה מבחין
בו בזולת.

כפי שמלמד הסיפור בבת הקטנה של
ר' אשר, למעלה.

ר' אשר חזר ללא הרף: 'תכירו את
עצמכם'.

*

סיבות

הקב"ה מתגלה אלינו דרך סיבות:
כאשר מרע"ה ביקש "הראני נא את
כבודך", ענה לו ה' "לא יראני האדם וחי..."
וראית את אחורי ופני לא יראו".

ר' אשר הסביר, "אחורי", אלו הן
הסיבות, דרכן ה' מתגלה אלינו.

עם כל ניסיון, ה' שולח לאדם סיבה
למנעו מלהיכשל בניסיון. (ראה בגיליון
ניסן מאמר 'אני משקר תמיד').

הסיבות יכולות להיות: בושה,
פחד, נקיפות מצפון וכד'.

על פי ר' אשר הסיבה באה:
להחליש את המידה הרעה,
להכיר את סכנת ניסיון המידה
הרעה ולברוח.

*

ניסיון

כמו המידה הרעה, גם הניסיון
במידה הרעה איננו בבחירת
האדם.

הניסיון מלשון 'נס להתנוסס',
בא להרים את האדם ל'קרבת ה'
לי טוב'.

הסיבה מופיעה עם הפחד של חוסר
אונים מול הניסיון.

זהו חוסר אונים שדהע"ה עמל עליו כל
חייו להיות כגמול עלי אמו, להכיר שכל
ישועתו מהקב"ה,

כפי שהושיע אותו מן האריה והדוב
בילדותו ומגלית בנערותו.

'דיוקנו של אביו' הייתה הסיבה
שהביאה את יוסף לעזוב את המעיל בידה
של אשת פוטיפר ולברוח.

יוסף נקרא ה'צדיק' מכיוון שהכיר
בחוסר האונים שלו, בניסיון עם אשת
פוטיפר, קלט את הסיבה וברח.

*

כמובן שיש לאדם בחירה להכיר שהוא
בעל מידה רעה ולא להאשים את הזולת.

כל זמן שאדם איננו מכיר במידות
הרעות שבו, הוא מדמה בנפשו שהוא
צדיק וכל הסובבים אותו רשעים, כי הוא
מגלה בהם מידות רעות.

לקיחת אחריות על המידה הרעה
שהקב"ה הליבש עלי לתכליתי.

• הכרת והפנמת הפחד מפני סכנת
המידה הרעה והפחד מפני שכחת סכנת
המידה הרעה.

ר' אשר קרא לזה: פחד סכנת יסוד
האין ופחד שכחת פחד סכנת יסוד האין.

פחד זה הוא יראת שמים, שרק בו
יש לאדם בחירה (הכל בידי שמים, חוץ
מיראת שמים).

• הכרת הסיבה שהקב"ה שולח לאדם
למלט אותו מניסיון המידה הרעה. (דיוקנו

לאדם יש פוטנציאל להחריב
עולם ואלו הן המידות הרעות שלו.
רוב העולם בורחים מפני המידות
הרעות שלהם. ר' אשר סלל דרך
של עבודת ה' עם המידות הרעות,
שדווקא מהן יכיר אדם את בוראו.

של אביו ביוסף)

• בריחה מן הניסיון, מתוך הכרת חוסר
אונים מול הניסיון. רק ה' יכול להושיע
אותי.

ג. המתקה: הרגשת נוכחות הקב"ה
בחי. 'קרבת ה' לי טוב'.

*

ביאור המושגים: הכרת המידה הרעה,
סיבות, ניסיון:

הכרת המידה הרעה אפשרית בשתי
דרכים:

א. כאשר הזולת מעורר בי את המידה
הרעה, כמו כעס, לא להאשים אותו, אלא
ללמוד שאני כעסן.

ב. מתוך שאני מגלה אותה בזולת, אני
מזהה שיש אותה מידה בי, על פי עקרון
של הבעש"ט הקדוש: 'כל נגעים אדם
רואה חוץ, מנגעי עצמו'.

הבעש"ט עשה שימוש במאמר חז"ל
הידוע ממסכת נגעים: 'כל הנגעים אדם

אדם איננו המידה הרעה שלו.
אדם איננו בוחר במידה הרעה שלו.

הקב"ה טבע אותה בו כרצונו, ואיננו בא
בטרוניה עם בריותיו.

על פי דרכו של ר' אשר, תכלית המידה
הרעה, שיכיר ממנה, 'שאם אינו עוזרו
איננו יכול לו'.

ואז, המידה הרעה עצמה מביאה את
האדם להכיר את נוכחות ה' בחייו.

*

אדם איננו יצה"ר שלו. (ראה מאמר
'תעודת עובד ה' בכיר' בעלון פסח).

היצה"ר נברא כחברותא
לאדם, כדי לבוא ממנו לקרבת
ה' לי טוב. 'ממנו ניקח לעבוד את
השם'.

המידות הרעות הן מעין לבוש
לאדם והוא צריך לקחת אחריות
עליו.

וזה מתקשר יפה לסיפור הבא:
בתו הקטנה של ר' אשר נכנסה
לחדר. משהבחין בכתם על
חולצתה, אמר לה להביט במראה
ושאל, 'מה את רואה'. 'אני רואה
כתם על החולצה'. 'קחי מטלית
ונגבי את המראה'. צחקה, 'אבל
הכתם על החולצה שלי'.

'אהה ככה, אז דעי לך, שאם את רואה
פגם בחברה שלך, זה גם הפגם שלך'.

*

אדם איננו יצה"ר שלו. (ראה מאמר
'תעודת עובד ה' בכיר' בעלון פסח).

היצה"ר נברא כחברותא
לאדם, כדי לבוא ממנו לקרבת
ה' לי טוב. 'ממנו ניקח לעבוד את
השם'.

המידות הרעות הן מעין לבוש
לאדם והוא צריך לקחת אחריות
עליו.

וזה מתקשר יפה לסיפור הבא:
בתו הקטנה של ר' אשר נכנסה
לחדר. משהבחין בכתם על
חולצתה, אמר לה להביט במראה
ושאל, 'מה את רואה'. 'אני רואה
כתם על החולצה'. 'קחי מטלית
ונגבי את המראה'. צחקה, 'אבל
הכתם על החולצה שלי'.

'אהה ככה, אז דעי לך, שאם את רואה
פגם בחברה שלך, זה גם הפגם שלך'.

*

אדם איננו יצה"ר שלו. (ראה מאמר
'תעודת עובד ה' בכיר' בעלון פסח).

היצה"ר נברא כחברותא
לאדם, כדי לבוא ממנו לקרבת
ה' לי טוב. 'ממנו ניקח לעבוד את
השם'.

המידות הרעות הן מעין לבוש
לאדם והוא צריך לקחת אחריות
עליו.

וזה מתקשר יפה לסיפור הבא:
בתו הקטנה של ר' אשר נכנסה
לחדר. משהבחין בכתם על
חולצתה, אמר לה להביט במראה
ושאל, 'מה את רואה'. 'אני רואה
כתם על החולצה'. 'קחי מטלית
ונגבי את המראה'. צחקה, 'אבל
הכתם על החולצה שלי'.

'אהה ככה, אז דעי לך, שאם את רואה
פגם בחברה שלך, זה גם הפגם שלך'.

*

אדם איננו יצה"ר שלו. (ראה מאמר
'תעודת עובד ה' בכיר' בעלון פסח).

היצה"ר נברא כחברותא
לאדם, כדי לבוא ממנו לקרבת
ה' לי טוב. 'ממנו ניקח לעבוד את
השם'.

המידות הרעות הן מעין לבוש
לאדם והוא צריך לקחת אחריות
עליו.

וזה מתקשר יפה לסיפור הבא:
בתו הקטנה של ר' אשר נכנסה
לחדר. משהבחין בכתם על
חולצתה, אמר לה להביט במראה
ושאל, 'מה את רואה'. 'אני רואה
כתם על החולצה'. 'קחי מטלית
ונגבי את המראה'. צחקה, 'אבל
הכתם על החולצה שלי'.

'אהה ככה, אז דעי לך, שאם את רואה
פגם בחברה שלך, זה גם הפגם שלך'.

פנינים ומרגליות מרובה"ק,
ערוכים בטוב טעם ודעת בשפה השווה לכל נפש.

מר לרגלינו

תתחיל לדבר, לשמוע, לראות!

אצל הבורא. מדוע?
משום שהם הבינו בשעה זו את מטרת הבקשה שמבקשים, לא
הם ביקשו את זה!
'מנין שלא היה בהם סומא תלמוד לומר וכל העם רואים את
הקולות' – מסביר רש"י.
סומא פירושו, אחד שלא יכול לראות מסוף העולם ועד סופו
בראיה רוחנית. הוא סומא. ולכן הם ראו את הקולות – כי הם
ראו רק רוחני!
וכן שמיעתם הייתה שמיעה רוחנית ולכן לא היו שם בקהל חר-
שים, כי כולם שמעו רק רוחניות.
והדיבור גם כן, הם היו מדברים רוחנית ולכן קיבלו את משא-

האם חשבנו פעם מהי אותה 'זוהמה' שפסקה בשעת נתינת
התורה בהר סיני? 'מלמד שפסקה זוהמתן' – ומה? הם נהיו
מלאכים? שרפים? קדושים? מה התהפך באותה השעה?
הסבר נפלא השופך אור על השאלה הזו, מביא רבינו ה'אמרי
יוסף':
במעמד הר סיני כל דיבור שהיה יהודי מוציא מפיו, היה דיבור
רוחני! דיבור עם חיבור לבורא!
כשאחד היה מוציא מפיו מילה, היה יודע שלא הוא זה שמדבר
אלא הרבש"ע מדבר.
משום שאז הם היו נקיים ומזוככים מכל ניתוק, מכל עבירה
ומכל חטא, לכן יכלו להגיע לתכלית, לחיבור.
וזו הסיבה שכל משאלה שביקשו באותה שעה – מיד התקבלה

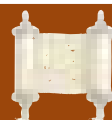
איך ריפא התוספות את הילד?

'נותן אני את זכות הבנת התירוץ שכעת הבנתי לזכות בנך
שיתרפא במהרה!'
לא עבר זמן ארוך ונתרפא הנער.
'מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי' – הסביר רבינו
ה'חזקל יצחק':
כל היום – כשאני עוסק בתורה בכל שעות היממה, היא
שיחתי – התורה הזו שאני לומד, היא זו שתהיה לי לתפילה
(שיחה היא תפילה, 'ויצא יצחק לשוח בשדה') ובזכותה תתקבל
תפילתי!

היה זה עוד בוקר שגורתי בצל הטורי זהב זי"ע. הגמרא כבר
הייתה פתוחה לרווחה וראשו של הטורי זהב ספון בתוכה
בכבדות ובעמקות.
היה הוא באמצע להבין את תירוץ התוספות.
לפתע, נקישו כבדה ומבוהלת הוציאה את ראשו מהגמרא.
אישה נכנסה לבית ופתנה אליו בבכיות נוראיות:
'אנא רבי! בני חולה לצערי ומוטל במיטתו על ערש דווי. אנא
איך יוכל הרבי להצילני?
מצחו של הטורי זהב נחרש בקטמים.
ולאחר הרהור קצר השיב לה:

התורה והשבת גם יחד

באו תלמידי הבעש"ט והיפכו את אותם ראשי התיבות
– תורה, שבת, ושמחה, ברכות הנהנין, הלל/הודיה – הם
אלו שמחזירים אותנו בתשובה!
אנחנו לומדים מההיפוך שהם עשו, שהתורה והשבת
הולכים יחד, כששניהם ביחד נוכל לחזור בתשובה.
לכן היה כה חשוב למשה להוסיף יום אחד מדעתו ושנק-
בל את התורה ביום השבת!

מה היה כל כך חשוב למשה רבינו להוסיף יום אחד
מדעתו למתן תורה, וכך יצא שקיבלנו את התורה ביום
השבת? מה היה רע אם נקבל את התורה באחד מימי
השבוע?
מסביר אדמו"ר זצוק"ל, ידועים ראשי התיבות של 'תשור-
בה' שהם – תענית, שק, ובכיה, הספד, כלומר שעל ידי
מספר הפעולות הללו נוכל לחזור בתשובה לקב"ה.

רסיסי אורה מכ"ק רבינו שליט"א שולקטו בנסיעות
ובהזדמנויות שונות ע"י המשב"ק הרה"ח אד"ה וייץ הי"ו

איריפן וועג

יריעה מיוחדת לרגל יום ההילולא של דוד המלך ע"ה פנינים שנשמעו מפי רבינו שליט"א על ספר התהלים

יום אצלו היה מקולל מחברו, הוא שהיה
ל'נער רחוב' – סליחה על המילה – בעיני
משפחתו וקרוביו, הוא שנפל בניסיון עם
בת שבע, הוא שעבר כה הרבה בחייו, הוא
אומר את זה!?

'דוד מלך ישראל חי וקיים' – הוא חי
וקיים. הוא חי שכל חיותו וקיומו בעולם
הם רק מהבורא, וידע היטב שכל מה
שעובר עליו זה רק רחמים ומה שחסר לו –
מלמד אותו להודות על מה שיש לו.

ולכן, רק לכן הוא יכל להודות על מה
שעבר! הוא השאיר לנו מסר לדורות: איך
תגיעו ל'כוסי רויה'? כשתחיו שהבורא נותן
לכם חסדים!

***

מי אני?

"יראת ה' טהורה עומדת לעד" (מזמור
יט פסוק י)

כל אחד ואחד, במראהו החיצוני הינו
נראה כישר ונקי כפיים.

נו, והאם באמת כל אחד הוא כה ישר
ונקי? כנראה שלא...

איך בכל זאת נוכל לזהות על עצמנו אם
אנו נקיים?

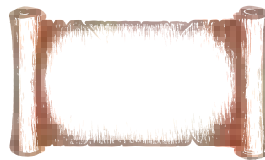
אומר לנו דוד המלך – 'יראת ה' טהורה'
– ברצונך לראות האם יראתך לבורא היא
טהורה ומזוקקת, קח לך סימן: 'עומדת
לעד!' אם אלו שממשיכים אותך, בניך
ובנותיך וכל שאר הצאצאים הבאים גם
הולכים באותה דרך ישרה!

מרחמים שעוטף אותו הבורא.

'מי חכם' הוא 'ישמר אלה' הוא יזכור
תמיד שהוא זה שיכל להיות במקומם של
הארבעה, 'ויתבוננו' – יתבונן היטב במעשה
שקרה וברחמים העצומים שהבורא העניק
לו, 'חסדי ה' – יראה כי כל זמן שניצב על
רגליו הם חסדי ה'!

במילים אחרות: הכלל הוא, לחיות
שהחסר לי, מה שלא נמצא בהישג ידי,
זה מה שמלמד אותי שמה שכן נמצא
ברשותי – הוא כלל לא שלי... כך הוא לא
גונב לעצמו את ההצלחות חלילה. ויוצא
שהוא חי כל הזמן בהודאה לבורא על כל
נשימה ונשימה.

***

מסר לדורות

"דישנת בשמן ראשי כוסי רויה" (מזמור
כח פסוק כה)

דוד המלך ע"ה, מהלל את הבורא על
החסדים שמקיפים אותו מכל עבר, על
המתנות שנשלחות לעברו בכל יום.

על פניו, נראה כי דוד המלך הינו האדם
המושלם בעולם.

עד כדי כך שה'אבן עזרא' מפרש את
דבריו בפסוק הנ"ל, שאומר לבורא:

"רבש"ע! אתה כה מטיב איתי, כמה טוב
אתה, החסדים והרחמים שאתה מעניק
לי כבר נשפכים מהכוס! הם כבר עולים
על גדותי של הכוס, הם זולגים החוצה...
נהרות של חסדים!"

בעצם? דוד המלך? הוא הכי מאושר
בעולם! הוא שלא נח לרגע, הוא שכל

אתה היית שם!

"מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'"
(מזמור קז פסוק מג)

במזמור זה מדבר דוד המלך על
הארבעה שצריכים להודות לבורא, על אלו
שחוו ניסים גלויים עליהם לשמור בליבם
את הניסים ולהודות בכל הזדמנות על
ניסים אלו.

אחד שחכם, הוא ניחן במעט דעת
שיוכל להבין שעליו לשמור על הניסים
היטב צמוד לליבו.

אך דוד המלך ע"ה מגלה לנו עוד משהו.

אחד שלא חוה את הניסים בפועל,
אחד שלא נקלע לתאונה
קטלנית ח"ו וכדומה, עליו
לדעת שהוא זה שהיה
אמור להיות במקום, שמו
היה אמור להיתלות בכל
השטיבלא'ך
והמקוואות
לתפילה –
במקום זה
שאכן שמו
מופיע שם,
ל"ע.

ואחד שחי כך
משך כל חייו, הוא
חכם! הוא ישמור
את הסכנה שחי בה!
הוא חי שכל דקה וכל
רגע בחייו הם
לא יותר

פרקי קורות דברי הימים, מעשי צדיקים שנשמעו
מכ"ק רבינו שליט"א במשנת בעל ההילולא.

קריית היים

הרה"ק רבי יצחק בעל שם טוב זי"ע"א

|| ו' סיון ה'תק"כ ||

העלה שנשלח מן השמים

באחד ממסעותיו עם תלמידיו, עצר הבעש"ט הק' על אם הדרך, ואמר לאחד מתלמידיו: "הרים את העלה הזו מעל הקרקע". התלמיד נענה, הרים את העלה – ולתדהמתו, גילה תחתיו תולעת קטנה.

אמר לו הבעש"ט הק': "ראה והשכל – אותה תולעת כמעט נחרבה מחום השמש. היא פנתה בתפילתה לבורה העולם, וביקשה מחסה. ונשמעה תפילתה. הקב"ה שלח רוח קלה, שהרעידה את העץ – ועלה זה, אשר כיסה אותה, נשלח להצילה. כך היא ההשגחה העליונה – גם על יצור כה קטן, נפרשת חסותו הרחומה של הבורא שלא משאיר אף אחד בצד, גם לא תולעת זעירה."

***

א נער

אמר הבעש"ט הק': "נאך אלע השגות וואס איך האב משיג געווען, בין איך א נער און איך גלייב..." – "אחרי כל ההשגות שהשגתי – אני עוד נער פשוט, ואני מאמין." הוסיף רבינו שליט"א ואמר:

במילים אלו ביטא את החיבור שהשיג לבורא, כי גם לאחר שנפתחו לו כל השערים בתפילתו, ראה את כל השגתו כטיפה בים. "אין לי השגה אמיתית בבורא, הכול – השגותי, תפילותי, גילויי – הם כולם ממנו יתברך. אני עצמי – איני אלא מאמין פשוט, דבוק בו באמונה שאין לה גבול או חקר."

***

אובד עצות

בתקופה שלפני פטירתו, שאלו כמה מתלמידיו את הבעש"ט הק': "רבנו, לאחר המאה ועשרים, למי נלך?" אמר להם: "תבדקו כך – לכו לצדיק, שאלו אותו כיצד להינצל מגאווה. אם ייתן לכם עצה – אינכם נזקקים לו. אך אם יאמר שאין עצה – אלא רק תפילה מעומק הלב לקב"ה – דבוק בו, כי הוא ראוי להיות רבי."

***

המים שנבראו באמונה

היה זה במסע נדודים ארוך, בלב מדבר שומם וקדום, כשנסע הבעש"ט הק' עם אחד מתלמידיו הנאמנים. החמה להטה על ראשיהם, וכדי המים שנשאו עימם התרוקנו עד תום. התלמיד החל לחוש בצמא כבד, וניגש בתחינה אל רבו: "רבי, עשה עימי מופת – ותביא לי מים!" השיב לו הבעש"ט בקול רך אך ברור: "האם אתה מאמין באמת ובתמים שהקב"ה ישלח לך מים במדבר הזה? ענה התלמיד: "הן, אני מאמין רבי."

אבל הצמא חזר והכביד על התלמיד, ופנה אליו שוב ושוב. ובכל פעם, אותה שאלה נשנתה מפי רבו, הבעש"ט: "האם אתה מאמין באמת?" והתשובה תמיד: "הן".

והנה לפתע, הופיע לפניו נכרי אחד שנשא על כתפיו שני כדי מים חיים. ביקשו ממנו מעט לשותות, והוא נתן ברצון. התלמיד, משתאה, שאל אותו לפרש הימצאו כאן, במעבה היער, והלה השיב לו:

"הנני עבדו של פריץ עשיר ואמיד. לפני שלושה ימים גמלה בליבו גחמה לטעום דווקא מים מבאר בלב המדבר. נשלחתי להביא לו, ועתה בדרכי חזרה התבלבלתי בדרכי וזה שלושה ימים (!) תר אני ומחפש דרך לצאת מהיער המפחיד הזה ורק עכשיו מצאתי את הדרך וכעת מופנות רגלי לכיוון העיר, בחזרה לארמונו של אדוני!"

התפעל התלמיד מגודל האמונה שהשריש בו הבעל שם טוב, כשראה עין בעין איך שהבורא מסדר להם מים לשתייה, רק לאחר שהשיב על שאלותיו של רבו.

אך משהו אחד לא הניח את ליבו: "רבי, למה תעה האיש שלושה ימים? למה לא הופיע מיד כשאמרתי 'אני מאמין', מה היו חסרים כל השלושה ימים שבהם הסתובב בדאגה רבה?"

השיב לו הבעש"ט הק': "הקב"ה שלח את האיש שלושה ימים – עוד טרם האמנת. אך הוא המתין עד שתאמין באמת. כשהוא יצא מביתו של הפריץ, אתה עוד לא האמנת! והכל היה תלוי רק באמונה שלך! לכן הוא הסתובב ביער שלושה ימים עד שבאמת האמנת שהבורא ישלח לך מים לשתייה..."

***

זאת התורה!

גזר עליו בכך, ולא ישית מחשבותיו לנקום ממנו, כי הוא אינו סיבת רעתו, כי העוון הוא המסבב.

וכמו שאמר דוד עליו השלום: "הניחו לו ויקלל כי אמרו לו ה'" (שמואל ב' ט"ז, י"א), תלה הענין בחטאו ולא בשמעני בן גרא, ועוד נמצא במצוה זו תועלת רבה להשבית ריב ולהעביר המשטמות מלב בני אדם. ובהיות שלום בין אנשים יעשה השם שלום להם, עכ"ל.

'רבש"ע, תודה על השווא!'

כאשר האדם מכיר בכך שגם כשחברו הזיקו או ציערו וביישו, אין זו אשמת חברו, כי הוא רק שליח לבצע את רצון ה', אם כך אין שום

אם חסר אמונה
נוצרת מיד קנאה
בשני אם הוא
זוכה להצלחה
בעניינים אלה,
ואם רוצים
למנוע את
הקנאה ולשמוח
בשמחת הזולת
יש להצטייד
באמונה אמיתית
שהכל מגיע
ממנו ית"ש.

סיבה לשווא את חברו ולהתלונן עליו, ולהיפך, עליו להודות לשני כי בזכותו התקיים בי רצון ה' שזה כמובן תמיד לטובתו.

כדי להגיע לדרגה זו, עליו להתחזק מאד באמונה ולהכיר שרק הקב"ה מנהל את העולם בכלל, ואת חיי כל פרט ופרט בכל משעולי החיים.

תראמוץ, אל תשכח!

ונראה לומר שלזה התכוון ר' עקיבא (בספרא) "א"ר עקיבא זה כלל גדול בתורה – ואהבת לרעך כמוך".

כי אמנם יש תרי"ג מצות, ובכולן אפשר להתקרב להקב"ה, אך מצוה זו דורשת את

דעלך פני לחברך לא תעביד", הוא לא אמר לו באופן חיובי שיאהב את חברו כמותו, שהרי כתוב בגמרא שחייך קודמין, אלא כאילו אמר לו פשוט בפסוק "ואהבת לרעך כמוך" שנכתב לאחר המילים "לא תקום ולא תטור את בני עמך", שלא תעשה לחברך מה ששנאוי עליך.

וזה מלמדת אותנו התורה – תפסיק לשנוא, לקנאות, לנקום. תתחיל לאהוב, לוותר ולהאמין.

איך אפשר לשפוח איתו?

ומענין שבאופן דומה מסביר גם הרמב"ן בויקרא פ"ט פסוק י"ח ש'ואהבת לרעך כמוך' זו הפלגה (כלומר בלתי אפשרי) כי לא יקבל לב האדם שיאהוב את חברו כאהבתו את נפשו.

וכבר לימד אותנו ר' עקיבא שחייך קודמין, אלא מצות התורה שיאהב חברו בכל ענין כאשר יאהב את נפשו בכל הטוב.

ומסביר הרמב"ן שהכוונה היא שיסיר את הקנאה מליבו וישמח בהצלחת חברו בכל ענין, כשם ששמוח בהצלחות עצמו, ולא יחפץ שהוא יהיה מצליח יותר מחברו! הרצון להיות למעלה מחברו נובע מקנאה, ומצות ואהבת לרעך כמוך משמעותה להסיר כל קנאה.

למדנו שישוד כל התורה הוא לבטל את הקנאה ולשמוח בשמחת חברינו, ומה ששנאוי לנו שלא נעשה לשני.

אך השאלה הנוקבת והקשה מאד היא איך אפשר לרכוש מדה זו וליישם אותה יום יום בחיי המעשה?

מסבכ הסיבות

התשובה טמונה בדברי ספר החינוך מצות רמ"א (שלא לנקום) וזה לשונו: משרשי המצוה שידע האדם ויתן אל ליבו כי כל אשר יקרהו מטוב עד רע – הוא סיבה שתבוא עליו מאת השם ברוך הוא, "ומיד האדם מיד איש אחיו" (בראשית ט, ה) לא יהיה דבר בלתי רצון ה' ברוך הוא.

על כן כשיצערנו או יכאיבונו אדם, ידע בנפשו כי עוונותיו גרמו והשם יתברך

מה הש"ס על פ"ד אותנו?

מסופר על תלמיד חכם גדול, שהאדמו"ר הקדוש מקאצק זי"ע שאל אותו מה הוא לומד, הוא השיב לאדמו"ר שבס"ד גמר ללמוד את כל הש"ס.

שאל אותו האדמו"ר: ומה הש"ס לימד אותך?...

כאשר אנו עומדים ביום הגדול של מתן תורה עלינו לשאול את עצמנו לא רק כמה הספקת ומה אנו לומדים, ולא רק את רמת ידיעותינו בתורה ק.

אלא בעיקר מה התורה מלמדת אותנו, האם התורה מעצבת את דמותנו הגשמית והרוחנית והיא חלק מאיתנו ובשר מבשרנו, או ח"ו אנו לומדים אותה כמקצוע (אפילו קשור ומענין).

מפורסמים דברי הר"ן, המסביר את הגמ' האומרת (במסכת נדרים) שהחורבן נגזר בגלל שלא ברכו בתורה תחילה, ומסביר הר"ן שהן אכן למדו הרבה תורה, אך רק כמקצוע מענין ולא רצו לזכור את נותן התורה.

זו המשמעות שלא ברכו בתורה תחילה, כי הברכה משמעותה שאנו לומדים את תורת ה' ומודים לו על כך ומבינים שבלעדיו תורתנו אינה תורת אמת.

ברכה אחת

הגמרא במסכת שבת מספרת על נכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו 'גיריני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת', דחפו באמת הבנין שבידו.

בא לפני הלל וביקש ממנו 'גיריני', אמר לו 'מה דעלך סאני - לחברך לא תעביד'. זו היא כל התורה כולה.

מסביר שם המהרש"א שאותו נכרי ביקש משמאי שידריך אותו כיצד כל התורה נשענת על יסוד אחד, ועי"ז הוא יכול ללמוד את כל התורה, אך שמאי גער בו ורמז לו ע"י אמת הבנין שבידו שכשם שכל בנין זקוק להרבה יסודות, כך התורה רחבה במצוותיה ואי אפשר לה לעמוד רק על יסוד אחד.

אך הלל לימד אותו שיש יסוד אחד שעל פיו יוכל ללמוד את כל התורה, והוא "מה

להרחיב את צימאון האיילה

שאלה: על פי ה'דרך', כשאני יושב ולומד עלי לדעת כי התורה הינה כלי להתחבר דרכה אל הרבש"ע, וכל זמן שאלמד אותה על מנת להתמקצע בה, בשביל ידע נוסף, אז אני מפספס את המטרה.

אך בכל זאת, באיזשהו מקום - אשמח להתפאר בתורה שלמדתי, בפלפול שהבנתי ובסוגיא שהתעמקתי, האם מותר לעצור. להתכונן. להתענג ולהמשיך, או שהתורה שלמדתי היא כלל לא שייכת אלי, היא מתנה שהבורא נתן לי וחלילה מלגנוב אותה?

תשובה:

א. הקדמה

נקדים בקטע מספר פרי הארץ פרשת בהעלותך:

הנה ידוע שישנם שישים רבוא נשמות ישראל, וכמו כן שישים רבוא אותיות התורה, וכידוע שאורייתא, קוב"ה וישראל חד הוא, וישראל הן הן גופי התורה וכו'.

לכאורה קטע זה צריך בירור כי מתחילה מציין הזהר שיש שלשה הנחשבים שהם אורייתא - התורה, קוב"ה וישראל שהם גופי התורה.

אך השאלה היא - איך חלקים הנראים נפרדים באים כאחד?

ב. נהמת האיילה

אמרתי להשיב באמצעות מזמור מב מתהילות דוד המלך: כאילו תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלקים, הפירוש בתהילים המבואר כמו אייל צועק, הומה מצימאון ע"י זרמי המים, כן נפשי צועקת ומשתוקקת אליך אלקים, צמאה נפשי לאלקים לא-ל חי ושואלת מתי אזכה לעלות לרגל לבוא ולראות פני אלקים בהיכלו, ע"כ.

להבנת יתר אמר הכותב, הנני נמצא בנחלי עין גדי צופה ומביט על האיילה הניצבת על פסגי ההר, צועקת ונוהבת למעט מים להשקות צמאונה, כאשר ידוע שעור האייל הינו דק מאד ואינה יכולה לאגור מים לרוייה, מאידך קשה לאייל לרדת מפסגות ההרים לעמקי נחלי המים גם מחמת הקושי להגיע

אל נחלי המים והן מחמת הפחד מבני אדם שלא יצודו אותם.

מכאן העורגה והנחלים משומשים היטב לתהילות דוד המלך - צמאה נפשי לאלקים - צימאון של האייל בחגוי הסלע. אמנם לתהילות דוד המלך יש פתרון: התורה! דרכה שואבים מהמעין להרוות צמאונם בשפע.

*

ג. ישראל - תורה

הנמשל: 'אורייתא' - התורה והמצוה משמשים כלי מפואר אשר דרכה שואבים את התורה שבכתב ואת התורה שבעל פה, כידוע שבאורייתא ברא קוב"ה עלמא שהם אותיות התורה ואם האותיות הם בכח ואינם ניכרים הנה האדם המדבר, קודם שמדבר הדיבור והאותיות אינם ניכרים, אמנם ישראל הן הן גופי התורה הניכרים בעיקר בעסק התורה לשמה ללא שום אינטרס לעצמו.

*

ד. צומת דרכים

לאור הדברים האמורים ניתן להבחין בהבדל בין שני ההגדרות בתורה: א. אורייתא הינה לימוד ועסק בתורה בערך המקצוענות כל אחד כפי מעלתו יש שהשמעתתא אליבא דהלכתא הם ההתעסקות והמקצוענות, ויש אשר השינון וההתמדה מנת חלקם במקצוענות, ויש את הלמדנות בעומק הנדרש ומעלים חדושי תורה נפלאים, ויש הפונים לבקיאות, אשרי חלקם.

ב. ההגדרה השניה והשלישית בדברי הזהר - קוב"ה וישראל. מה הוא ישראל? הן הן גופי התורה! דהיינו גופי התורה ללא מקצוענות בלתי לה' לבדו לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו שאמר ונעשה רצונו, בכה"ג מצא מין את מינו ליחד קוב"ה וישראל, בדרך התורה והמצוה.

*

ה. לשם יחוד

האריז"ל הנהיג בכל פעם שמקיימים מצוה מן המצוות של נצטוונו לברך עליה בברכת אשר קדשנו במצוותיו וצונונו על... שיקדימו לומר 'לשם יחוד' ובזה מחברים את שני חלקי לימוד התורה המקצוענית והדבקות לרבש"ע.

אמנם בעל הנודע ביהודה יצא חוצץ נגד מנהג זה. אך יש מהפוסקים הקובעים שאותם הנמצאים בתוך ההילה הרוחנית לקשר את המקצוענות והביטול רשאים להקדים את קיום המצוה ב'לשם יחוד' אבל אותם דלולי מעש המושפעים ביותר מקלילות עדיף שלא להשתמש בביטויים הבומבסטיים... ודי שיתחילו מהקטע הנני מכוון... וכן מובא בשו"ת חוות יאיר.

תפילתי וברכתו וחפץ ה' בידינו יצליח לעשות רצון אבינו שבשמים בתמימות ובפשטות ובזה נחבר את כל צדדי המטבע אכ"ר.

מנחם מייזל פול

הרה"ח שמעון פרידמן הי"ו מי הבעיר את הכרמל?

#5 שיטת פית

געדאנק ששמעת מהרבי ומלווה אותך ברגעים מאתגרים.

שמעתי מהרבי פעמים רבות "שעת מעשה כלאחר מעשה". כלומר שאם נזכרים בדרך בזמן הניסיון ועושים את התרגיל במוח שזה ה', לא תמיד זה מועיל בפועל להתגבר על היצר כי זה כבר לאחר מעשה, אבל אם עסוקים לפני הניסיון בהתבודדות והתבוננות, אז כשמגיע הניסיון זה משפיע גם בפועל.

#5 חמרא אנקש

לסיום: מה המסר שלך לבחורי החבורות?

דבר אחד: שווה להשקיע בחברים ובפגישות קבועות עם חבר לשיחות נפש, לא להתבייש אלא לקרוא לחבר ולשבת איתו. זה, ורק זה מה שנותן כח להתמודד במשך החיים, ומדובר בכל הבעיות גם ברוחניות וגם בגשמיות - זה יעזור לכם! אין משהו אחר - או חברותא או מיתותא.

#1 לפאטאיות יחכני...

אנקדוטה מימי הבראשית שנחקקה בזכרוןך ומלווה אותך.

היה זה ביום הושענא רבה, הרבי ישב עטוף בטליתו, בקידוש בסוכה. והיה לי ידיד שהייתה לו בעיה שהפריעה לו להיכנס לחג בשלווה וברוגע, העליתי אותו על הקו והעברתי את הפלאפון לרבי, ובמקום, הרבי הרים מספר טלפונים לגורמים המעורים בפרטים כדי לעזור ליהודי ההוא. כאילו לא מדובר בערב יו"ט ובסעודת אושפיזין... אז למדתי שכאשר הסיבות מאותות לי לוותר על משהו כדי להרוויח משהו אחר - עלי לצעוד איתן.

#2 רק חיטור!

שינוי תפיסה שהרבי לימד אותך - בשונה מההסתכלות הרגילה של בני אדם.

גם ברוחניות וק"ו בגשמיות, לא לחפש כמות רק לחפש את החיבור והקשר לבורא! כי ברוחניות הרבה כן מייחסים חשיבות לכמות, כמו לדוגמא לסיים ספר תהילים, לסיים מסכת וכו'. אצל הרבי, המסר הוא - רק חיבור! וזה מה שנותן את הרגיעות.

#3 מי פאטיר גאט פאכרא?

מה ה"דרך" מוסיפה לנו בהקשר האקטואלי?

מהרבי למדנו שכל דבר ששומעים, לראות בזה סיבה להתעורר על עבודתינו. כמו שכאשר היה את אסון הכרמל שהשתוללה שריפה, אח"כ הרבי דיבר ואמר שכנראה אנחנו לא עצרנו את האש שלנו וזה השריפה שמשתוללת...

#4 אין פאריט, מחנא!

ב"ה היום יש הרבה דרשנים שמפיצים אמונה. מהי הנקודה שה"דרך" מוסיפה?

נקודה א. שהאמונה תבוא מתוך ביטול עצמי, כמו כשמתעוררת מידה מסוימת. ומזה מגלים את החסרון ובאים להכרה שחייבים את עזרת הבורא. משא"כ בעולם מדברים על אמונה שלא מתוך השפלות, ואמונה כזו בעצם מגדילה את הגאווה העצמית כי זה לא בא מהאין.
נקודה ב. בעולם מדובר יותר על אמונה שהיא כברירת מחדל, בשביל להמשיך את החיים, לפתור את הבעיות שעל הדרך. ואילו בדרך מדובר שכל החיים זה סיבה להגיע אל האמונה שזה היעד.

היגיון 'תורה ודבר':

שיא האמונה וכדי לקיימה בשלמות יש להתאמץ בכל כוחנו בכל רגע ורגע כדי לזכור שרק הקב"ה הוא הנותן לנו את הבריאות, הממון, הכבוד, הילדים ובעיקר הצלחה בתורה ובירא"ש.

אם חסר אמונה נוצרת מיד קנאה בשני אם הוא זוכה להצלחה בעניינים אלה, ואם רוצים למנוע את הקנאה ולשמוח בשמחת הזולת יש להצטייד באמונה אמיתית שהכל מגיע ממנו ית"ש, כל אחד ע"פ רצונו יתברך, לטובתו של כל אחד ואחד...

גם הלל הביע זאת כלפי הגר שזה יסוד התורה ואכן הלל פוסק שאע"פ שרחבים מאד מצוות התורה, אך קיים יסוד אחד שעליו מושתתים כל המצוות, והוא: "ואהבת לרעך כמוך" – אמונה אמיתית, וכן נאמר בתהלים: "כל מצוותיך אמונה", ובגמ' מכות כ"ד ע"א: "בא חבקוק וביקש להעמיד על אחת – וצדיק באמונתו יחיה", ואין כוונתו שזו המצוה היחידה חייב, אלא שדרך מצוה זו אפשר לזכות לקיים בשלמות את כל מצוות התורה.

כידוע, המפרשים שואלים איך אפשר לצוות "לא תחמוד" והרי עין רואה ולב חומד, והם מסבירים שלכן כתוב בתורה "וכל אשר לרעך" אם מסתכלים רק על חלק מהתמונה עלולה להיווצר קנאה אך כשמסתכלים על הכל "כל אשר לרעך" מיד רואים שהקב"ה נותן לכל אחד ואחד ע"פ צרכיו בשלמות, ואין שום קנאה ושנאה אלא אהבה, אחוה, שלום ורעות, אכ"ה.

היגיון 'תורה ודבר':

ותכליתם' מהגיליון של חודש אייר, אפשר להסביר גם את ההתמודדות עם ייסורים על פי דרך ההתבוננות של הבעש"ט הקדוש – הכנעה. הבדלה.

המתקה:

הכנעה

קבלת הייסורים

הבדלה

ההבדלה בין הדמיונות, 'פלוני' אשם בייסורים שלי, למציאות, 'אבא זה אתה'.

לא לתרץ את הייסורים בסיבות שונות, כדי לברוח מאחריות להתמודד איתן.

אדם תולה את ייסוריו בבני אדם, או בסיבות שונות ומשונות, והופך אותם למציאות ומנתק אותם מהבורא ית"ש.

כאשר מוצאים סיבות לייסורים, מוצאים אשמים וזה נותן אישור להיות מסכן.

וזה מנתק אדם ממי שבאמת חולל את ייסוריו, לתכלית, 'קרבת ה' לי טוב'.

המתקה

קרבת ה', מתוך הכרה שיש לייסורים תכלית, לקרב אדם לאלוקיו ותיקון הנפש.

ההרגשה שהייסורים ללא תכלית, מוסיפה ייסורים על ייסורים.

ר' אשר מבדיל בין ייסורים שבאים על אדם מלמעלה, לאלו שאדם מביא על עצמו, שבמאבק קל יכול להשתחרר מהם. כמו חשדנות מדומה בזולת, שמולידה מתחים מיותרים.

וכל כך מפני שלא בא לו ניסיון, כפי שמביא רבי מנדלי מוויטעפסק בספרו 'פרי הארץ', פרשת כי תשא:

"ולהיות האדם המצטדק הרבה ועוסק בתורה ומצות חבילות חבילות בלא התלהבות ושום דביקות והצליח שלא בא לידי ניסיון שום דבר להבין פחיתותו שאינו יכול לעמוד בניסיון וכל כוחותיו קשורים בגשמים... ולא יסמוך במה שלא עבר עבירה מימיו הרי מסתמא כל כוחותיו קשורים בו ית' שאין ראייה לדבר כי אולי לא בא לידי ניסיון או מחמת שארי דברים המונעים אותו כמו הבושה או מה שיהיה".

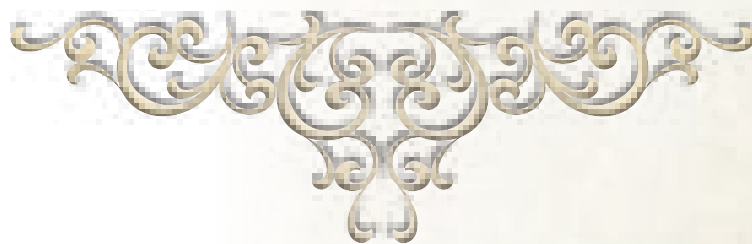
*

בושה, נקיפות מצפון וכד', אלו הן הסיבות ששולח הקב"ה לאדם למנוע מליפול בניסיון. אבל אדם מעדיף להיות צדיק בעיניו, במקום להכיר כי 'צדיק השם'.

על כן, 'רשעים כל ימיהם בחרט'ה, כי אינם מוכנים להכיר במידות הרעות שלהם. הצדיק מכיר את אוזלת ידו מול המידה הרעה שלו ואת תלותו המוחלטת בבורא עולם שיציל אותו מפניה. על פי זה, 'צדיק' או 'רשע' אינן תכונות מוחלטות, אלא יחסיות: כאשר מכיר אדם בשפלותו, הוא נקרא 'צדיק', כאשר איננו מוכן להכיר בשפלותו, הוא נקרא 'רשע'.

*

כהמשך למאמר 'הייסורים

להארות והערות, וכן לתרומות והנצחות ניתן ליצור קשר:

sh035702728@gmail.com

052-710-74-77